

UNIwersytet WarMińsko-Mazurski w Olsztynie

Wydział Nauk Ekonomicznych

STUDIA PODYPLOMOWE

MECHANIZMY FUNKCJONOWANIA STREFY EURO

Projekt realizowany z Narodowym Bankiem Polskim

w ramach programu edukacji ekonomicznej

VII edycja 2015/2016

Agnieszka Bajko

Konsekwencje przystąpienia Polski do Unii Bankowej

Praca końcowa wykonana

pod kierunkiem

dr. Bogdana Włodarczyka

Olsztyn 2016

Spis treści	str.
Streszczenie	3
Wstęp	4
1. Filary Unii Bankowej	5
1.1. Jednolity mechanizm nadzorczy (Single Supervision Mechanism, SSM)	6
1.2. Jednolity system restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji banków (Single Resolution Mechanism, SRM).....	9
1.3. Jednolity system gwarantowania depozytów (Deposit Guarantee Scheme, DGS)..	12
2. Konsekwencje przystąpienia Polski do Unii Bankowej	14
2.1. Konsekwencje wprowadzenia jednolitego nadzoru bankowego dla polskiego sektora bankowego	15
2.2. Konsekwencje wprowadzenia jednolitego mechanizmu uporządkowanej likwidacji banków dla polskiego systemu bankowego	20
2.3. Konsekwencje wprowadzenia centralnego systemu gwarantowania depozytów dla polskiego sektora bankowego	22
Podsumowanie	24
Bibliografia	26
Spis tabel	27
Spis rysunków	27

Streszczenie.

Ostatni kryzys finansowo - gospodarczy wskazuje, że pogłębiająca się globalizacja i integracja rynków finansowych oraz zależność pomiędzy największymi instytucjami finansowymi mogą powodować ryzyko niestabilności finansowej w Europie a zwłaszcza w jej systemie bankowym. Koncepcja unii bankowej jest odpowiedzią na globalny kryzys finansowy w europejskim sektorze bankowym. Unia bankowa jest projektem reformy instytucjonalnej regulacyjnej, przenosi kompetencje ze szczebla krajowego na poziom Unii Europejskiej.

Celem pracy jest przedstawienie konsekwencji wprowadzenia unii bankowej dla polskiego sektora bankowego. Podjęte w opracowaniu zagadnienie jest trudne i złożone z uwagi na fakt, że Polska pozostaje poza strefą euro, a mechanizmy nowego systemu będą dotyczyć instytucji finansowych z uwagi na umiędzynarodowienie polskiego sektora bankowego i obecność na polskim rynku unijnych grup bankowych.

W pracy przybliżono konsekwencje przystąpienia Polski do unii bankowej oraz jej wpływ na polski sektor bankowy.

W rozdziale pierwszym przedstawiono cel utworzenia unii bankowej oraz opisano jej trzy filary, tj., Jednolity Mechanizm Nadzorczy, Jednolity Mechanizm Restrukturyzacji i Uporządkowanej Likwidacji oraz Jednolity Mechanizm Gwarantowania Depozytów.

W rozdziale drugim przedstawiono konsekwencje przystąpienia Polski do unii bankowej. Przybliżono Polskę jako kraj spoza strefy euro, który ma możliwość nawiązania tzw. "bliskiej współpracy" z krajami unii bankowej.

Z perspektywy Polski ważne jest, że unia bankowa to pomysł na wzmocnienie strefy euro i przeciwdziałanie jej rozpadowi. Niepokój wzbudza słabość finansowa tworzonego funduszu w ramach II filaru unii bankowej. Niekorzystne jest również ograniczenie projektu do dwóch filarów i odroczenie w czasie integracji w zakresie gwarantowania depozytów w Unii Europejskiej.

Ostatni kryzys ukazał, że podstawy prawne oraz procedury operacyjne stosowane w Unii Europejskiej są istotne dla Polski. Unia bankowa może mieć wpływ na konkurencyjność polskiego sektora bankowego. Polska nie jest członkiem strefy euro to powstanie unii bankowej będzie miało istotne znaczenia dla polskich banków, które w większości należą do banków europejskich podlegających wspólnemu nadzorowi bankowemu.

Wstęp.

Ostatni kryzys finansowo-gospodarczy uwidoczniał, że dotychczasowe rozwiązania w zakresie bezpieczeństwa finansowego są niewystarczające i stwarzają ryzyko dla stabilności europejskiego systemu bankowego.

W świetle tego kryzysu, zmiany w systemie finansowym ukazały potrzebę wprowadzenia zmian w regulacjach i procesie sprawowania nadzoru. Poprawa bezpieczeństwa finansów publicznych i przerwanie zależności między sektorem publicznym, a wspieranym przez niego, w sytuacji kryzysowej, sektorem bankowym jest projekt unii bankowej.

W zaproponowanym projekcie unia bankowa ma składać się z trzech filarów:

- jednolitego mechanizmu nadzorczego (SSM),
- jednolitego mechanizmu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji banków (SRM),
- systemu gwarantowania depozytów (DGS).

Unia bankowa obowiązkowo objęła kraje strefy euro, ale nie sprzeciwiła się aby uczestniczyły w niej kraje spoza strefy euro na zasadzie członka stowarzyszonego. Polska w świetle tych uwarunkowań może przystąpić do unii bankowej jako państwo stowarzyszone. Wejście Polski do unii bankowej może być istotne i wiązać się również z konsekwencjami dla polskich banków, które w większości należą do banków ze strefy euro podlegających wspólnemu nadzorowi bankowemu.

Celem pracy jest przedstawienie konsekwencji przystąpienia Polski do unii bankowej jako kraju stowarzyszeniowego nawiązującego "bliską współpracę".

W pracy omówiono konsekwencje przystąpienia Polski do unii bankowej, które będzie miało istotne znaczenia dla polskiego sektora bankowego. Polska mimo, że nie należy do strefy euro, to przystąpienie do unii bankowej na zasadzie państwa stowarzyszonego będzie miało istotne znaczenie dla polskich banków oraz gospodarki, kredytowanej przez sektor bankowy.

Praca ma charakter teoretyczny. W pracy dokonano analizy trzech filarów funkcjonowania unii bankowej w aspekcie przystąpienia polskiego sektora bankowego do unii bankowej.

W opracowaniu wykorzystano informacje dotyczące poruszanej problematyki: literaturę fachową, akt prawny, opracowania NBP oraz stronę internetową.

1. Filary Unii Bankowej.

Koncepcję utworzenia unii bankowej przedstawiono na nieformalnym posiedzeniu Rady Europejskiej w dniu 23 maja 2012 roku, natomiast w czerwcu 2012 roku na szczycie Unii Europejskiej zainicjowano prace nad wprowadzeniem unii bankowej (*Waliszewski, 2013, s. 32*). W zaproponowanej koncepcji chodziło o stworzenie na szczeblu europejskim nowego wymiaru sieci bezpieczeństwa finansowego oraz jednolitych zasad restrukturyzacji, likwidacji i upadłości banków, które miałyby zastąpić stosowane w tych kwestiach rozwiązania krajowe. Koncepcja unii bankowej była konsekwencją jakie pociągnął za sobą europejski kryzys w sektorze bankowym. W celu ratowania sektora bankowego kraje Unii Europejskiej udzielały pomocy bankom w trudnej sytuacji finansowej, co było powodem pogorszenia kondycji finansów publicznych (*Waliszewski, 2015, s.35*).

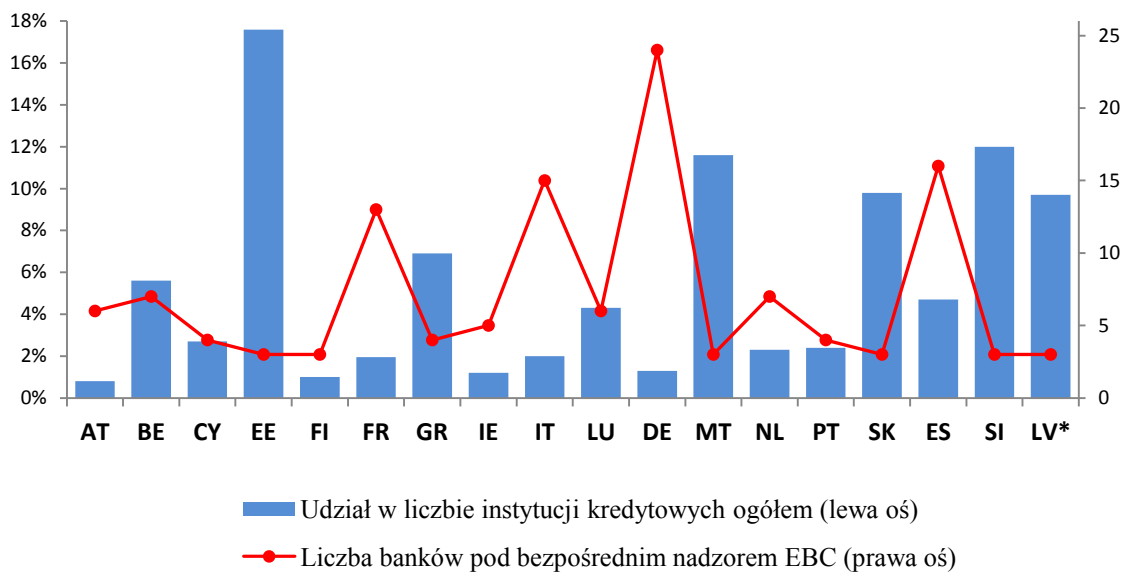
Projekt unii bankowej składał się z następujących filarów:

- jednolitego mechanizmu nadzorczego (Single Supervision Mechanism, SSM),
- jednolitego systemu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji banków (Single Resolution Mechanism, SRM),
- jednolitego systemu gwarantowania depozytów (Deposit Guarantee Scheme, DGS).

Powyższe filary unii bankowej zostały ułożone w kolejności prac zawansowania nad ich wdrożeniem. Wskazać należy, że jednolity mechanizm nadzoru jest najbardziej skomplikowanym i jednocześnie najbardziej rozwiniętym projektem, patrząc z perspektywy wdrożenia go w życie. W dalszej kolejności dużo decyzji i konkretnych ustaleń zapadło w sprawie jednolitego systemu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji banków. Natomiast niepokoić może fakt oddalania się braku konkretnych ustaleń w sprawie jednolitego systemu gwarantowania depozytów. Świadczyć to może o tym, że unia bankowa nie będzie w pełni kompleksowym rozwiązaniem w przypadku wystąpienia problemów w nadzorowanych bankach. W praktyce może to powodować brak odpowiedzialności za podejmowane decyzje a ich skutki będą spoczywać na poszczególnych funduszach gwarancyjnych danego państwa. Nie zmienia to jednak faktu, że wszystkie wyżej wskazane działania mają za zadanie przenieść uprawnienia z poziomu danego państwa na poziom ogólnoeuropejski i wzmocnić nadzór nad wybranymi instytucjami finansowymi (*Zaleska, 2015, s. 18*).

1.1 Jednolity Mechanizm Nadzorczy (Single Supervision Mechanism, SSM).

Pierwszy filar unii bankowej tj. Jednolity Mechanizm Nadzoru (SSM), którego kształt zaproponowała Komisja Europejska we wrześniu 2012 roku ostatecznie został wdrożony 4 listopada 2014 roku. Europejski Bank Centralny (EBC) sprawuje bezpośrednio nadzór nad bankami, których wartość aktywów przekracza 30 mld EUR, bądź relacja tych aktywów banku do PKB kraju przekracza 20%, oraz nad bankami, które korzystają z pomocy ze środków Europejskiego Instrumentu Stabilności Finansowej (EISF) lub Europejskiego Mechanizmu Stabilizacyjnego (EMS). Jednocześnie organ krajowy może przekazać pod bezpośredni nadzór EBC inne banki lub może to zrobić EBC z własnej inicjatywy. Przepisy rozporządzenia ws. SSM przewidują, że niezależnie od spełnienia powyższych przesłanek, EBC nadzoruje bezpośrednio co najmniej 3 najistotniejsze banki w danym kraju (*Kosior, Rubaszek, 2014, s. 79*). Oznacza to, że bezpośrednim nadzorem EBC objęto 128 banków ze strefy euro, m.in. 124 instytucje o aktywach przekraczających 30 mld euro lub 20% PKB kraju oraz 4 banki będące jednym z trzech największych banków w kraju. Bezpośrednim nadzorem objętych zostanie około 2% banków strefy euro, co przedstawia rysunek 1. Łączna wartość aktywów tych instytucji wyniesie około 85% aktywów sektora bankowego strefy euro (*Lepczyński, 2014, s.25*).

AT – Austria, BE – Belgia, CY – Cypr, EE – Estonia, FI – Finlandia, FR – Francja, GR – Grecja, IE – Irlandia, IT – Włochy, LU – Luksemburg, DE – Niemcy, MT – Malta, NL – Holandia, PT – Portugalia, SK – Słowacja, ES – Hiszpania, SI – Słowenia, LV – Łotwa

* Łotwa przystąpiła do strefy euro 1 stycznia 2014 roku.

Rys. 1. Liczba banków, które znajdują się pod bezpośrednim nadzorem EBC w poszczególnych krajach strefy euro oraz ich udział w całkowitej liczbie banków funkcjonujących w danym kraju

Źródło: Opracowanie własne na podst.: Note. Comprehensive Assessment October 2013, European Central Bank oraz European Banking Sector. Facts and Figures 2012, European Banking Federation.

Zgodnie z przyjętym przez Parlament Europejski rozporządzeniem, EBC posiada kompetencje w zakresie:

- wydawania i cofania zezwoleń dla instytucji kredytowych,
- oceny powiadomień dotyczących nabycia i zbycia znaczących pakietów akcji w instytucjach kredytowych,
- przeprowadzania przeglądów nadzorczych,
- sprawowania nadzoru skonsolidowanego nad jednostkami dominującymi instytucji kredytowych mającymi siedzibę w jednym z uczestniczących państw członkowskich,
- uczestniczenia w nadzorze dodatkowym nad konglomeratem finansowym w odniesieniu do instytucji kredytowych,

- realizowania zadań nadzorczych w zakresie planów naprawczych oraz wczesnej interwencji¹.

Nadzorcy krajowi sprawują bieżący nadzór nad mniejszymi bankami zgodnie ze standardami ustalonymi przez EBC, wspierają działania realizowane przez EBC, wykonując instrukcje EBC i uczestniczą we wspólnych zespołach nadzorczych.

Po powierzeniu EBC nowych kompetencji, w jego strukturze został utworzony nowy organ wewnętrzny - Rada ds. Nadzoru (Supervisory Board). Rada nie jest organem decyzyjnym EBC, a za wszystkie decyzje EBC formalnie odpowiedzialna jest Rada Prezesów.

SSM, którego członkami z mocy rozporządzenia są kraje strefy euro, jest otwarty na udział krajów UE spoza strefy euro (tzw. opcja opt-in). Warunkiem objęcia banków z kraju spoza strefy euro jednolitym mechanizmem nadzoru jest przyjęcie przez EBC decyzji o nawiązaniu bliskiej współpracy. Kraj spoza strefy euro może zwrócić się z wnioskiem o nawiązanie bliższej współpracy do EBC. Jednocześnie z własnej inicjatywy EBC ma możliwość zawieszenia lub zakończenia bliskiej współpracy, a kraj opt-in po złożeniu wniosku zakończenia bliskiej współpracy (*Kosior, Rubaszek, 2014, s. 80*).

Europejski Bank Centralny zawiesza lub zakańcza bliską współpracę z własnej inicjatywy w dwóch przypadkach:

- kraj opt-in nie wywiązuje się z obowiązków określonych w rozporządzeniu ws. SSM np. nie przestrzega wytycznych i wniosków EBC,
- Rada Prezesów sprzeciwi się wobec projektu decyzji Rady ds. Nadzoru.

Natomiast kraje opt-in mogą zakończyć bliską współpracę po złożeniu wniosku w dwóch przypadkach:

- jeżeli nie zgadza się z projektem decyzji Rady ds. Nadzoru,
- może zwrócić się do EBC o zakończenie bliskiej współpracy w dowolnym momencie po upływie 3 lat od ustanowienia bliskiej współpracy (*Kosior, Rubaszek, 2014, s.85-86*).

Dla stabilności i spójności unii bankowej potrzebne jest, co najmniej w długim okresie, wzmocnienie podstawy prawnej powołania i funkcjonowania SSM. Zmiany traktatowe dawałyby szansę na zapewnienie równego statusu (praw i obowiązków) wszystkich państwa członkowskich w SSM, niezależnie od ich uczestnictwa w strefie euro,

---

¹ Rozporządzenie Rady (UE) Nr 1024/2013 powierzające Europejskiemu Bankowi Centralnemu szczególne zadania w odniesieniu do polityki związanej z nadzorem ostrożnościowym nad instytucjami kredytowymi

poprzez zinstytucjonalizowanie mechanizmu bliskiej współpracy (*Kosior, Rubaszek, 2014, s.82*).

1.2 Jednolity system restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji banków (Single Resolution Mechanizm, SRM).

Drugim filarem unii bankowej jest jednolity system restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji banków (SRM). Projekt rozporządzenia został przyjęty przez Parlament Europejski w kwietniu 2014 roku, a w lipcu 2014 roku został przez Radę UE. Rozporządzenie w sprawie SRM weszło w życie w styczniu 2016 roku.

Rozporządzenie w sprawie SRM obejmuje kraje uczestniczące w SSM i ma na celu zapewnienie spójności unii bankowej. Dodatkowo rozporządzenie powołało jako właściwy organ dla SRM, **Jednolitą Radę ds. Restrukturyzacji i Uporządkowanej Likwidacji (Single Resolution Board, SRB)**. Rada ma funkcjonować w dwóch sesjach: plenarnej i wykonawczej.

W skład sesji plenarnej SRB wchodzi:

- przewodniczący,
- czterech członków mianowanych przez Radę UE,
- po jednym przedstawicielu krajowego organu *resolution* z każdego państwa członkowskiego,
- dodatkowo mogą uczestniczyć przedstawiciele KE i EBC jako obserwatorzy bez prawa głosu.

Do zadań Rady w sesji plenarnej należy:

- przyjmowanie rocznego programu prac,
- budżetu na nadchodzący rok,
- sprawozdania z działalności SRB,
- podejmowanie decyzji inwestycyjnych i finansowych dotyczących dodatkowych składek *ex post*, pożyczek, itp.

W skład sesji wykonawczej wchodzi :

- przewodniczący,
- stali członkowie,
- przedstawiciele organów *resolution* z jurysdykcji,

- dodatkowo na obrady mogą zostać zaproszeni stali obserwatorzy, przedstawiciel EBA oraz przedstawiciele krajowych organów *resolution* z krajów nieuczestniczących, posiadających filie lub oddziały o systemowym znaczeniu (*Kosior, Rubaszek, 2014, s.89*).

Przesłanki ustalone przez SRB w celu rozpoczęcia procedury *resolution* to:

- bank stoi na progu upadłości bądź jest zagrożony upadłością,
- nie ma przesłanek iż jakiegokolwiek działania sektora prywatnego czy działania nadzorcze zapobiegą upadłości banku,
- działania w ramach mechanizmu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji są niezbędne i leżą w interesie publicznym.

Europejski Bank Centralny analizuje czy dany bank zagrożony jest upadłością, w sytuacji spełnienia wszystkich przesłanek, SRB na forum sesji wykonawczej opracowuje szczegółowy plan *resolution scheme* dla banku. Po jednomyślnej decyzji SRB plan zostaje przekazany do Komisji Europejskiej, która w ciągu 24 godzin ma czas na zatwierdzenie lub odrzucenie. Komisja Europejska może zaproponować Radzie aby odrzuciła przyjęcie *resolution scheme* jeżeli kryterium interesu publicznego nie jest spełnione albo środki z funduszu zostały wykorzystane.

Na mocy rozporządzenia został utworzony również Jednolity Fundusz Restrukturyzacji i Uporządkowanej Likwidacji (Single Resolution Fund, SRF). Środki z tego funduszu będą wykorzystywane na przeprowadzenie procedur *resolution*.

21 maja 2014 roku zostaje podpisana umowa międzyrządowa *intergovernmental agreement IGA*, która dotyczy zasad przekazywania składek do funduszu *resolution*. W okresie przejściowym subfundusze krajowe będą stopniowo redukowane a pula uwspólnotowionych środków będzie odpowiednio się zwiększać aż do momentu ustanowienia wspólnego funduszu *resolution*, który ma stanowić 1% depozytów gwarantowanych zgromadzonych w instytucjach kredytowych SSM/SRM. IGA również reguluje kwestie finansowe państw spoza strefy euro, w tym wpłacanie odpowiednich składek na poczet SRF.

Proces decyzyjny nastawiony jest na szybkość reagowania i operacyjność procesu *resolution*. Członkowie SRB bezwzględnie muszą dążyć do szybkiego osiągnięcia kompromisu, w przeciwnym razie decyzja zostanie w rękach przewodniczących i stałych członków. Najbezpieczniejszym rozwiązaniem jest przeprowadzenie całego procesu w ciągu 48 godzin, pomijając Radę Unii Europejskiej, która wydłuża czas podjęcia decyzji. Finansowanie procesu *resolution* powinno być ze wspólnego funduszu co znacznie

ograniczyłyby ryzyko sprzężenia zwrotnego pomiędzy sytuacją finansów publicznych a sektora bankowego.

Bardzo istotną kwestią jest sposób finansowania Jednolitej Rady. W rozporządzeniu zostało uregulowane, że działalność w zakresie restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji nie powinno pociągać za sobą zobowiązań budżetowych państw członkowskich. Budżet Rady został podzielony na dwie części. Pierwsza dotyczy wydatków administracyjnych, które obejmują koszty pracownicze, koszty wynagrodzeń, koszty infrastruktury itd., a na jej dochody składają się składki roczne. Obowiązek wpłaty nałożony jest na podmioty objęte nadzorem. Druga część budżetu jest kluczowa dla jednolitego mechanizmu *resolution*. W tabeli poniżej zostały przedstawione dochody i wydatki tej części.

Tabela 1

Dochody i wydatki jednolitego funduszu restrukturyzacji uporządkowanej likwidacji

Dochody	Wydatki
<ul style="list-style-type: none"> ✓ składki płacone przez instytucje mające siedzibę w krajach unii bankowej ✓ pożyczki otrzymane od innych funduszy resolution z nieuczestniczących państw członkowskich ✓ pożyczki od instytucji finansowych ✓ dochody z inwestycji kapitałowych ✓ wydatki odzyskane w ramach procedury resolution. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ wydatki w ramach programu resolution ✓ inwestycje ✓ odsetki zapłacone od pożyczek od innych funduszy resolution z nieuczestniczących państw członkowskich ✓ odsetki zapłacone od pożyczek od instytucji finansowych lub innych stron trzecich

Źródło: Jan Kolesnik, Europejska unia bankowa, Difin, Warszawa 2015, s. 109

Wymienione powyżej wydatki mogą dotyczyć jedynie:

- gwarantowania aktywów lub zobowiązań instytucji objętej restrukturyzacją i uporządkowaną likwidacją oraz podmiotów zależnych od danej instytucji,
- udzielania pożyczek i nabywania aktywów instytucji objętej mechanizmem resolution,
- wniesienia wkładów do instytucji i podmiotu, który zarządza aktywami,
- wypłat rekompensat akcjonariuszom lub wierzycielom w sytuacji gdy ponieśli oni większe straty niż nastąpiło to w wyniku likwidacji w ramach standardowego postępowania upadłościowego,

- wniesienia wkładu w miejsce umorzenia lub konwersji zobowiązań niektórych wierzycieli w celu zastosowania instrumentu umorzenia lub konwersji długu oraz podejmowanie decyzji o wyłączeniu niektórych wierzycieli z zakresu umorzenia lub konwersji długu.

Zagrożenia jakie mogą wystąpić z funkcjonowania jednolitego mechanizmu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji dotyczą zasad finansowania a raczej brakiem odpowiednich zasobów finansowych pozwalających na obsługę największych banków bez obciążania podatników, a należy mieć tą świadomość jak małe są posiadane fundusze w porównaniu z sumą bilansową 10 największych banków w krajach strefy euro (*Koleśnik, 2015, s. 109*).

1.3 Jednolity system gwarantowania depozytów (Deposit Guarantee Scheme, DGS)

Jednolity system gwarantowania depozytów (DGS) to trzeci filar unii bankowej według raportu Van Rompuy'a z czerwca 2012 roku, jednak w następnych wydaniach raportów zniknął element tego filaru. Na początku istnienia zintegrowanych ram finansowych system gwarantowania depozytów zostanie na szczeblu krajowym. Po zatwierdzeniu ostatecznego tekstu w sprawie SRM ogłoszono zakończenie projektowania unii bankowej. Nowelizacja dyrektywy ws. DGS zakładała, że w średnim okresie za gwarantowanie depozytów będzie odpowiadać władza krajowa pomimo iż nadzór i decyzje o upadłości banku podejmuje EBC. Deponenci w takiej sytuacji mają prawo obawiać się, iż ich depozyty mogą nie zostać wypłacone w sytuacji upadku banku (*Zielińska, 2013, s. 31-32*).

Dyrektywa w sprawie DGS wprowadziła następujące regulacje:

- finansowanie krajowych funduszy gwarantowania depozytów odbywać się będzie na zasadzie ex ante,
- docelowy poziom gwarantowania depozytów będzie na poziomie 0,8% gwarantowanych depozytów,
- czas wypłaty środków gwarantowanych wyniesie docelowo do 2024 roku 7 dni roboczych,
- wprowadzono możliwość dobrowolnych pożyczek między krajowymi DGS-ami.

Założenia unii bankowej wymagają utworzenia w celu skutecznego jej funkcjonowania wszystkich jej filarów. Odpowiedzialność za bezpieczeństwo depozytów powinna zostać przeniesiona na szczebel unijny w celu uniezależnienia od sytuacji fiskalnej danego państwa. Utworzenie wspólnego SDGS wydaje się również ważne w świetle zapisów rozporządzenia w sprawie SRM. Rozporządzenie zakłada, że krajowe fundusze gwarantowania depozytów mogą być zaangażowane w procesie finansowania *resolution*, w związku z czym część odpowiedzialności za decyzje ponadnarodowe ponosić będą organy krajowe. Pozostawienie części odpowiedzialności na poziomie krajowym może skutkować dodatkowymi napięciami pomiędzy krajami w momencie ważnych decyzji. Utworzenie jednolitego mechanizmu gwarancji depozytów pozwoliłoby na uniknięcie tego zjawiska (*Kosior, Rubaszek, 2014, s. 96*).

2. Konsekwencje przystąpienia Polski do Unii Bankowej.

Unia bankowa została powołana z myślą o państwach, które należą do strefy euro. Powołanie unii będzie skutkowało konsekwencjami dla grupy państw strefy euro. Oczekiwano iż spowoduje to podniesienie poziomu konkurencyjności w sektorze bankowym. Banki, które weszły do strefy euro podejmowały odpowiednie strategie w celu zwiększenia swojej efektywności. Jednak ostatni kryzys pokazał jak silnie jest ze sobą powiązany europejski rynek finansowy. Przedstawiony przez D. Schoenmakera dylemat rynku finansowego, który polegał na niemożności jednoczesnego połączenia integracji finansowej oraz stabilności finansowej z narodową odpowiedzialnością za zarządzanie kryzysowe dotyczy całego regionu a nie tylko państw strefy euro².

Wpływ architektury nadzorczej na krajowy system bankowy można rozważać w obszarach takich jak (*Hryckiewicz, Pawłowska, 2013, s.24*):

- integracji sektora bankowego,
- kosztu pozyskania kapitału,
- konkurencyjności sektora bankowego,
- stabilności polityki pieniężnej,
- dywersyfikacji wstrząsów finansowych,
- stabilności finansowych.

Kraje Unii Europejskiej po utworzeniu unii bankowej podzieliły się na trzy obszary tj.:

- kraje, które w pełni uczestniczą w strefie euro,
- kraje, które chcą nawiązać tzw. "bliską współpracę" a są poza strefą euro,
- kraje, które nie zdecydowały się przystąpić do unii bankowej.

W rozdziale tym chcę przedstawić konsekwencje przystąpienia Polski do unii bankowej jako kraju stowarzyszeniowego nawiązującego "bliską współpracę".

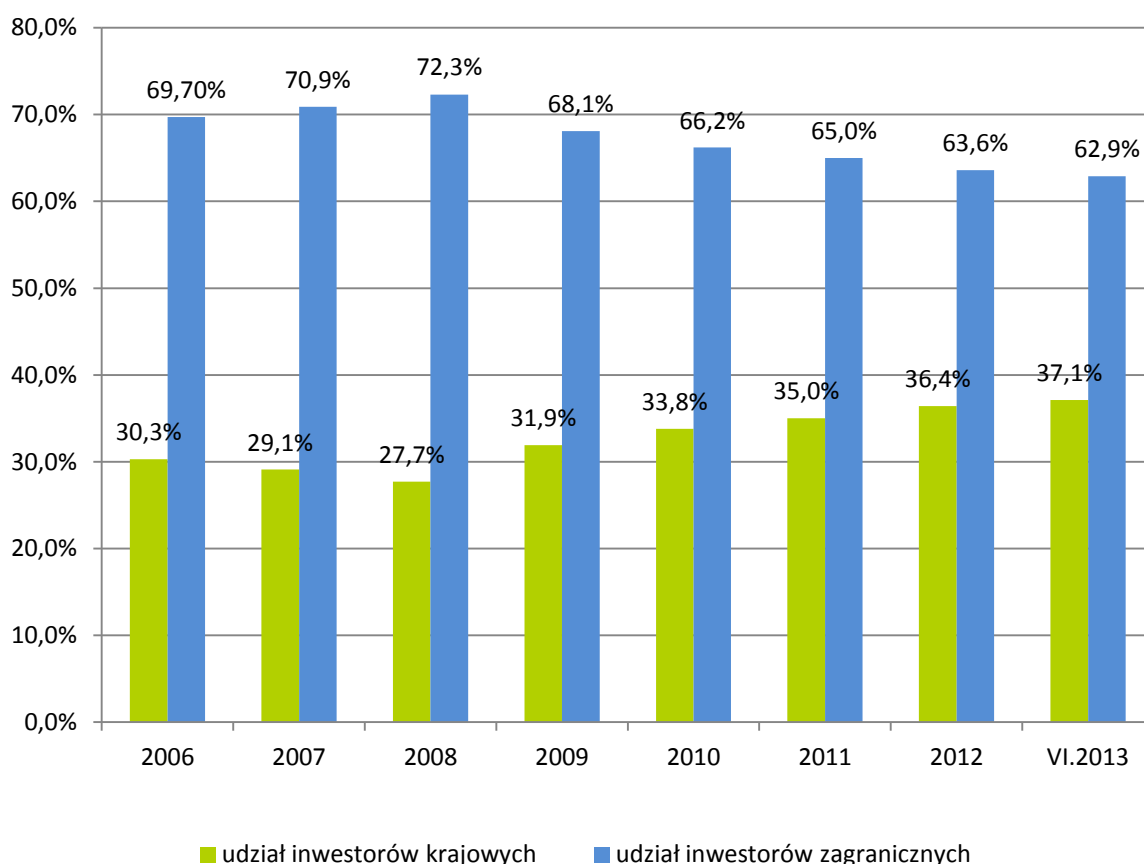
² Europejski Bank Centralny www.ecb.europa.eu (dostęp z dnia 18.02.2016)

2.1 Konsekwencje wprowadzenia jednolitego nadzoru bankowego dla polskiego sektora bankowego.

Nowa architektura nadzorcza ma istotny wpływ na polski sektor bankowy, który widoczny będzie na kilku płaszczyznach a przede wszystkim:

- stosunki właścicielskie w polskim sektorze bankowym,
- zmiany w jurysdykcji nadzorczej wobec banków - filii,
- wzrost stabilności sektora bankowego w całej Unii Europejskiej,
- obniżenie kosztów finansowania banków ze strefy euro, w tym banków macierzystych funkcjonujących w krajach spoza strefy euro.

Wpływ jednolitego mechanizmu nadzorczego na polski sektor bankowy wynika ze stosunków własnościowych w krajowym sektorze bankowym. Charakteryzuje go duży udział kapitału zagranicznego. Według stanu na koniec czerwca 2013 roku 62,9% aktywów polskiego sektora bankowego należało do inwestorów zagranicznych, gdzie 52,4% do inwestorów ze strefy euro.

Rys. 3. Kapitał zagraniczny w polskim sektorze bankowym

Źródło: Raport o sytuacji banków w latach 2010 - I półrocze 2013, 2013, UKNF, Warszawa

Taka struktura własnościowa polskiego sektora bankowego ma, w kontekście wprowadzenia jednolitego mechanizmu, dwojakiego rodzaju implikacje.

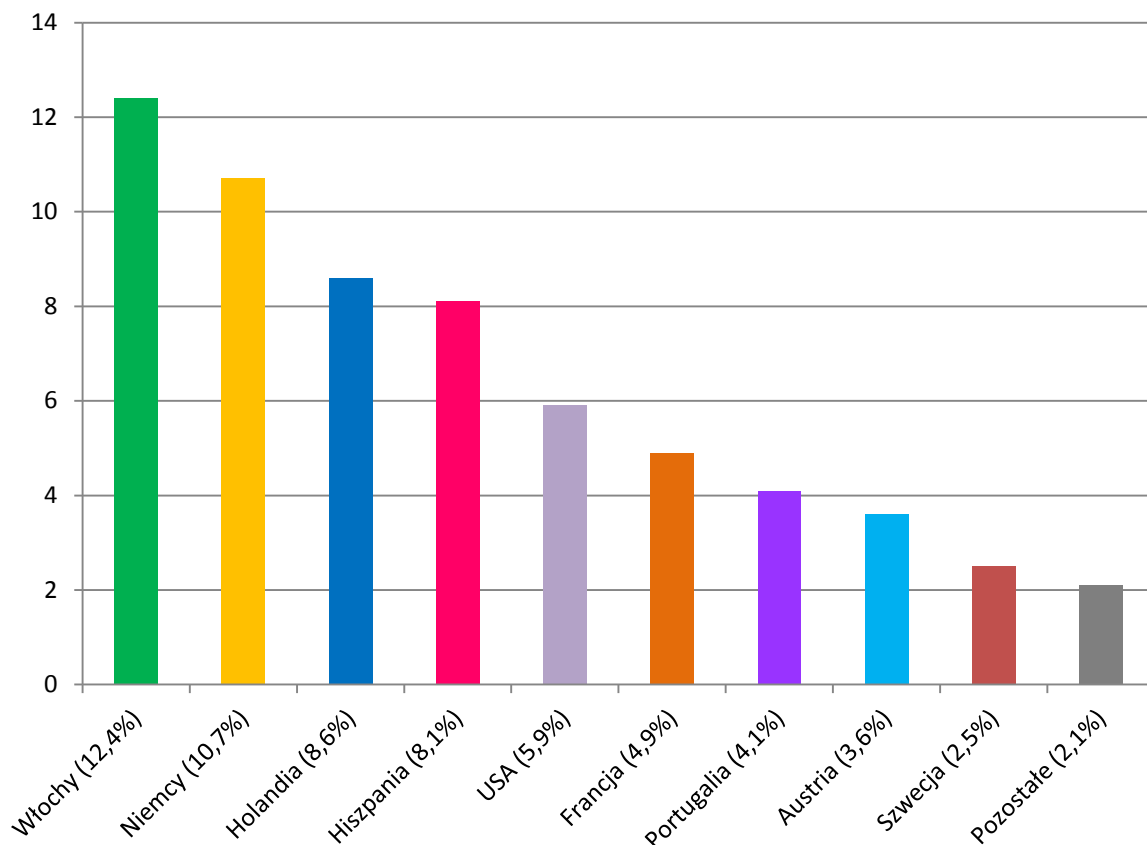
Po pierwsze ponad połowa aktywów polskiego sektora bankowego znajdzie się *de facto* pod nadzorem Europejskiego Banku Centralnego. Banki należące do grup finansowych z krajów należących do strefy euro będą na poziomie skonsolidowanym, podlegały pod jurysdykcję EBC. Według Fitch³ około 55-60% aktywów polskiego sektora bankowego będzie pośrednio podlegało pod nadzór EBC (*Lepczyński, 2014, s.44*).

Po drugie, wprowadzenie jednolitego mechanizmu nadzoru uprości relacje krajowego nadzoru z nadzorcami krajów strefy euro. Niemcy (Rys. 3). Oznacza to, iż po wprowadzeniu Jednolitego Mechanizmu Nadzoru, współpraca z ośmioma nadzorcami krajowymi ze strefy euro zastąpiona zostanie współpracą z jednym nadzorcą czyli Europejskim Bankiem Centralnym (*Pawłowicz, 2013, s. 458*).

---

³ Fitch Ratings - amerykańska agencja ratingowa zaliczana do grona najbardziej wpływowych agencji ratingowych o zasięgu globalnym.

Rys. 3. Pochodzenie kapitału zagranicznego w polskim sektorze bankowym

Źródło: KNF

W opinii W. Kwaśniaka, wiceprzewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego, z punktu widzenia krajowego regulatora taka sytuacja jest korzystniejsza (*Kwaśniak, 2012, s. 34*). Wraz z przyjęciem kompetencji przez EBC ograniczone zostanie ryzyko różnych interpretacji przepisów oraz ich stosowania. Nowa architektura nadzoru będzie miała niewątpliwy wpływ na stabilność polskiego sektora bankowego. Oczekiwać należy, że wzrost stabilności w strefie euro, przełoży się na większą stabilność w całym regionie Unii Europejskiej (*Lepczyński, 2014, s. 46*).

Po wprowadzeniu jednolitego mechanizmu nadzoru można oczekiwać pozytywnych konsekwencji dla efektywności banków funkcjonujących w Polsce na zasadzie transgranicznej poprzez obniżenie kosztu finansowania banków macierzystych. W rezultacie można oczekiwać wzrostu efektywności całego systemu bankowego (*Hryckiewicz, Pawłowska, 2013, s. 29*).

Polska gdyby zdecydowała się przystąpić do unii bankowej na zasadzie "bliskiej współpracy" to pod bezpośrednim nadzorem EBC znalazłyby się trzy banki: PKO BP, Pekao (ze względu na aktywa przekraczające 30 mld euro) oraz BZ WBK (jako jeden z największych banków w kraju), przedstawia tabela 2.

Tabela 2

Banki, które mogłyby znaleźć się pod bezpośrednim nadzorem EBC w przypadku podjęcia przez Polskę bliskiej współpracy w ramach SSM (według danych za 2015 rok)

Lp.	Nazwa instytucji	Wartość aktywów w mld zł	Wartość aktywów w mld euro	Przesłanka do objęcia bezpośrednim nadzorem
1	PKO BP	262,3	61,5	Aktywa przekraczające 30 mld euro
2	Pekao	165,7	38,8	Aktywa przekraczające 30 mld euro
3	BZ WBK	125,4	29,4	Jeden z trzech największych banków w kraju

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych banków

Podstawową korzyścią przystąpienia Polski do SMM tj., jednolitego mechanizmu nadzoru jest przyjęcie jednolitych standardów regulacji co dla sektora bankowego ma istotne konsekwencje.

Jednolite standardy regulacyjne przyczynią się do ograniczenia problemu związanego z rozbieżnością interesów między nadzorcami z kraju macierzystego a nadzorcami w kraju goszczącym, które mogą spowodować osłabienie nadzoru makroostrożnościowego. Ponieważ nadzorca z kraju macierzystego nie ma motywacji a co z tym się wiąże nadzorowania spółek zależnych za granicą, o tyle barierą dla działań nadzorczych w kraju goszczącym jest brak dostępu do informacji dotyczących banku macierzystego. Jednocześnie unifikacja nadzoru zmniejszy ryzyko arbitrażu regulacyjnego (*Lepczyński, 2014, s.48*).

Kosztom przystąpienia Polski do Jednolitego Mechanizmu Nadzoru (SMM) jest przekazanie kompetencji nadzorczych z poziomu krajowego na poziom unijny. Przekazanie tych uprawnień skutkować może większą liberalizacją nadzoru bankowego. Z jednej strony nadzór Europejskiego Banku Centralnego skoncentruje się na tzw. instytucjach istotnych, których aktywa przekraczają 30 mld euro. Zaś z drugiej strony należy wskazać korzyści płynące z uzyskania w momencie przystąpienia do SMM, dostępu do informacji o dużych bankach europejskich.

Należy wskazać również zagrożenia ze słabszą pozycją krajów spoza strefy euro, w tym Polski, w strukturze Jednolitego Mechanizmu Nadzoru (SMM). Wynika to zarówno z mniejszego znaczenia sektorów bankowych krajów spoza strefy euro dla unijnego sektora bankowego oraz z mniejszej liczebności tej grupy państw. Aktywa polskiego sektora bankowego na koniec września 2013 roku wyniosły 360,7 mld euro, co stanowiło 0,8% aktywów całego sektora w Unii Europejskiej. W tym kontekście zagrożeniem dla państw spoza strefy euro, w tym Polski, jest przede wszystkim system decyzyjny Jednolitego Mechanizmu Nadzoru. Zgodnie z rozporządzeniem kraje uczestniczące w Jednolitym Mechanizmie Nadzoru będą reprezentowane w Radzie ds. Nadzoru, w skład której poza reprezentantami krajów uczestniczących, wchodzić będą przewodniczący, wice przewodniczący oraz czterech reprezentantów EBC. W zakresie kompetencji Rady ds. Nadzoru leży przygotowanie projektów decyzji w zakresie działań nadzorczych. Jednak ostateczna decyzja podejmowana jest przez Radę Prezesów, w skład której wchodzi przedstawiciele państw strefy euro. Stanowi to zagrożenie dla równowagi interesów państw znajdujących się w strefie euro a państwa spoza unii walutowej (*Lepczyński, 2014, s. 49-50*).

Analizując konsekwencje przystąpienia Polski do Jednolitego Mechanizmu Nadzoru należy również uwzględnić koszty oraz ewentualne korzyści o charakterze czysto finansowym (*Szpringer 2013, s. 3*). Przystąpienie do SSM wiąże się z koniecznością ponoszenia kosztów funkcjonowania nowego mechanizmu nadzoru. Koszty te powinny ponosić podmioty podlegające nadzorowi, czyli instytucje kredytowe, które mogą częściowo przerzucić je na klientów (*Zaleska, 2013, s. 25*).

Wprowadzenie Jednolitego Mechanizmu Nadzoru nie pozostanie bez wpływu na polski sektor bankowy i to bez względu na podjętą decyzję o uczestniczeniu Polski w ewentualnej nowej architekturze nadzorczej. Dodatkowo nasuwa się pytanie kiedy powinna Polska przystąpić. Ekspertki wskazują iż przystąpienie do SSM Polski na wczesnym jej etapie zwiększa wpływ na kształt całej unii bankowej. Niekorzystnie na sektor bankowy wpływać również może odkładanie decyzji w sprawie przystąpienia lub nie do SSM. Brak deklaracji zwiększa niepewność a co się z tym wiąże konsekwencje dla banków działających w Polsce na zasadzie transgranicznej. Drugim istotnym zagrożeniem jest niepewność co do kształtu pozostałych dwóch filarów unii bankowej tj., uporządkowanej likwidacji oraz systemu gwarantowania depozytów, które mogą mieć kluczowe znaczenia w nowej architekturze nadzoru.

2.2 Konsekwencje wprowadzenia jednolitego mechanizmu uporządkowanej likwidacji banków dla polskiego systemu bankowego.

Ważnym filarem Unii Bankowej jest jednolity mechanizm uporządkowanej likwidacji, który zgodnie z rozporządzeniem Komisji Europejskiej obejmuje kraje uczestniczące w Jednolitym Mechanizmie Nadzoru (SSM). Proponowany przez Komisję Europejską filar obejmowałby banki strefy euro oraz banki krajów, które postanowiły wejść do unii bankowej i podlegać SSM. Uczestnictwo Polski w SRM miałyby wpływ na proces restrukturyzacji zagrożonych banków. W tej sytuacji Polska jako kraj uczestniczący w SRM miałaby przedstawiciela w Jednolitej Radzie ds. Restrukturyzacji i Uporządkowanej Likwidacji.

Proces decyzyjny restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji wymaga zaangażowania wielu organów tj. Jednolitą Radę ds. Restrukturyzacji i Uporządkowanej Likwidacji, Komisję Europejską oraz Radę Unii Europejskiej w sytuacjach, gdzie w krótkim czasie należy podjąć decyzje o restrukturyzacji dotyczącą banków podlegających bezpośrednio Europejskiemu Bankowi Centralnemu. Natomiast krajowy organ nadzorczy może podejmować niezależne działania w celu ochrony stabilności finansowej w ramach swoich kompetencji oznacza to, że kraje spoza unii bankowej powinny posiadać silną krajową sieć bezpieczeństwa finansowego oraz dobrze skapitalizowany fundusz restrukturyzacyjny. Pozostanie Polski poza jednolitym mechanizmem restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji umożliwi podejmowanie własnych niezależnych decyzji w kwestii restrukturyzacji podmiotów krajowych (*Kosior, Rubaszek, 2014, s. 95*).

Przystąpienie do Jednolitego Mechanizmu Restrukturyzacji i Uporządkowanej likwidacji wiąże się z koniecznością opłacania składek na Jednolity Fundusz Restrukturyzacji i Uporządkowanej Likwidacji. Docelowo wielkość funduszu ma wynosić co najmniej 1% kwoty gwarantowanych depozytów w systemie bankowym uczestniczących państw członkowskich. Jednym z dość istotnych problemów jest czas w jakim ma być utworzony fundusz, który wynosi 10 lat, jest on relatywnie długi i stanowić może zagrożenie dla powodzenia projektu unii bankowej. Zasada stopniowego dochodzenia do pełnego uwspólnotowienia środków w ramach unii bankowej ma trzy wady (*Kosior, Rubaszek, 2014, s. 92-93*):

- 1) może konserwować sprzeczności wynikające z tego, że decyzje w zakresie nadzoru nad bankami i rozpoczęcia procesu *resolution* zostały przesunięte na szczebel centralny, a część kosztów wciąż zostaje ponoszona na poziomie krajowym,
- 2) nie pozwala na zerwanie bezpośredniego związku pomiędzy sytuacją banków i budżetów państw w krajach strefy euro,
- 3) może powodować napięcia i konflikty interesów pomiędzy decydentami na szczeblu centralnym i krajowym - przedstawiciele władz krajowych nie będą chcieli zgodzić się na decyzję o wszczęciu procesu *resolution* wobec banku działającego w ich jurysdykcji, wiedząc, że większość kosztów będzie musiała być pokryta ze środków krajowych.

Ważnym a zarazem kluczowym elementem Jednolitego Mechanizmu Restrukturyzacji i Uporządkowanej Likwidacji jest to, że koszty ponosić będą akcjonariusze i wierzyciele. Pozwoli to na zerwanie z negatywnym sprzężeniem zwrotnym pomiędzy sytuacją finansów publicznych i sektora bankowego. Jednocześnie mechanizm ten pozwala na redukcję ryzyka systemowego i wsparcie realnej ekonomii poprzez zmniejszenie presji na finanse publiczne.

Ostatni kryzys finansowy wykazał, że przepisy prawne i procedury dotyczące jednolitego mechanizmu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji banków powinny mieć odzwierciedlenie w przepisach państw uczestniczących w SRM. Obecnie w Unii Europejskiej banki swoje siedziby mają na terytoriach różnych państw co istotne ma znaczenie dla współpracy i koordynacji działań. Dlatego uznano za stosowne wprowadzenie jednolitych zasad oraz narzędzi procesu w krajach członkowskich Unii Europejskiej. Niezależnie czy Polska przystąpi do Unii Bankowej czy też nie i tak jest zobowiązana, aby przepisy krajowe miały odzwierciedlenie regulacji unijnych dotyczące procesu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji.

2.3 Konsekwencje wprowadzenie centralnego systemu gwarantowania depozytów dla polskiego sektora bankowego.

W projekcie unii bankowej fundusz gwarantowania depozytów miał być jednym z trzech filarów. Powstanie tego typu instytucji miało stanowić swoiste dopełnienie bezpieczeństwa finansowego w ramach unii bankowej. ECOFIN na swoim posiedzeniu nie powołał wspólnej instytucji gwarantującej depozyty, co oznacza że rozwiązania w zakresie gwarantowania depozytów zostaną na szczeblu narodowym. Unia Europejska chce wprowadzić na początek ujednoczenie systemów krajowych, podwyższania środków, którymi dysponowałyby fundusze oraz obciążenia opłatami w relacji do profilu ryzyka. Preferowanym rozwiązaniem będzie na najbliższe lata wzmocnienie potencjału finansowego systemów gwarantowania depozytów i próba ujednoczenia mechanizmów ich funkcjonowania.

Powstanie systemu gwarantowania depozytów ważne jest również w kontekście zjawiska odpływu depozytów z mniej do bardziej stabilnych krajów unijnych. Jest to bardzo istotne dla takich państw jak Polska, które są narażone na zjawisko przenoszenia oszczędności niż kraje wysoko rozwinięte (*Van Rixtel, Gasperini, 2013, s. 11*).

W przeciągu 10 lat w systemach gwarancyjnych przewiduje się osiągnięcie docelowo poziomu 0,8% gwarantowanych depozytów.

Z polskiej perspektywy wzmocnienie finansowe systemów gwarancyjnych z innych krajów Unii Europejskiej należy ocenić pozytywnie. Polski system (Bankowy Fundusz Gwarancyjny) jest dobrze wyposażony w środki na tle innych unijnych funduszy. Harmonizacja jest pierwszym krokiem w kierunku większego poziomu integracji w Unii Europejskiej w zakresie systemów gwarancyjnych (*Lepczyński, 2014, s. 74*). Oceniając istniejący w Polsce system gwarantowania depozytów, należy stwierdzić, że jest on sprawny i dysponuje wysoko skapitalizowanym funduszem. Brak trzeciego filaru unii bankowej w postaci jednolitego mechanizmu gwarantowania depozytów oznacza, że przystąpienie Polski do unii bankowej na zasadzie bliskiej współpracy tj. *opt-in* nie wymagałoby zmian w funkcjonowaniu Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, w zakresie dotyczącym prowadzenia krajowego systemu gwarantowania depozytów (*Kosior, Rubaszek, 2014, s. 96*).

Zagrożeniem dla Polski jest fakt, że zgodnie z zapisami Jednolitego Mechanizmu Restrukturyzacji i Uporządkowanej Likwidacji, krajowe fundusze gwarantowania

depozytów mogą być zaangażowane w procesie finansowania restrukturyzacji, przez co częściowa odpowiedzialność za decyzje podjęte na szczeblu ponadnarodowym pozostają na poziomie krajowym, co może powodować dodatkowe napięcia pomiędzy krajami w procesie decyzyjnym. Utworzenie jednolitego mechanizmu gwarantowania depozytów pozwoli na eliminację tej niekonsekwencji.

Integracja rynków finansowych w Unii Europejskiej wymaga integracji instytucjonalnej. Powstanie panaeuropejskiej instytucji gwarancyjnej z pewnością wpłynie korzystnie na proces integracji, ponieważ umożliwi rozwiązywanie problemów banków w skali całej Unii Europejskiej. Jest to jednak mało realne. Utrzymanie krajowych struktur w warunkach silniejszych powiązań i rozwoju bankowości transgranicznej stanowi realne niebezpieczeństwo dla stabilności europejskiego systemu bankowego. Tworzenie unii bankowej opartej tylko na dwóch filarach tj., jednolitym nadzorze oraz mechanizmie uporządkowanej likwidacji, może być niebezpieczne dla powodzenia projektu. Prawdopodobnie będzie to stanowić czynnik ograniczający skuteczność jednolitego nadzoru (*Lepczyński, 2014, s. 75-76*).

Brak trzeciego filaru unii bankowej dla Polski ocenić należy jako słabość unii. Bez Jednolitego Mechanizmu Gwarantowania Depozytów europejska sieć bezpieczeństwa finansowego nie zapewni w pełni realizacji celu unii bankowej, jakim było zerwanie negatywnego sprzężenia zwrotnego pomiędzy kondycją banków i stanem finansów publicznych (*Kosiorek, Rubaszek, 2014, s. 97*).

Podsumowanie.

Ostatni kryzys ujawnił wiele słabości w strukturze instytucjonalnej strefy euro w obszarach integracji fiskalnej, gospodarczej oraz finansowej. Doświadczenia ostatniego kryzysu ukazały potrzebę wprowadzenia wspólnych mechanizmów zarządzania kryzysowego.

Powstająca obecnie unia bankowa to ważny krok w kierunku stabilizacji europejskiego systemu finansowego w strefie euro oraz jego odporność na zjawiska kryzysowe. Powstanie unii bankowej wiąże się z pewnymi zagrożeniami. Z perspektywy Polski istotne znaczenie ma fakt, że unia bankowa to pomysł na wzmocnienie strefy euro i przeciwdziałanie jej potencjalnemu rozpadowi. Ograniczenie unii bankowej do państw strefy euro stwarza dla Polski ryzyko pozostawania poza integracją unijną.

Konsekwencje uczestnictwa Polski w unii bankowej na zasadach tzw. "bliskiej współpracy" można postrzegać w dwóch płaszczyznach: pozostania poza unią bankową lub wejść do unii bankowej, co w obecnej chwili wydaje się mało prawdopodobne.

Korzyścią wynikającą z przystąpienia Polski do unii bankowej można wskazać poprawę bezpieczeństwa polskiego sektora bankowego w sytuacji inwestorów zagranicznych z Unii Europejskiej jak również spoza Unii Europejskiej, ułatwienie dostępu do finansowania długoterminowego oraz spadek kosztu pozyskania środków przez banki krajowe.

Polska przed przystąpieniem do unii bankowej może podjąć decyzje o nawiązaniu tzw. "bliskiej współpracy" z EBC w zakresie działań nadzorczych. Bez względu na podjętą decyzję przez Polskę o przewidywanym uczestnictwie w jednolitym mechanizmie nadzorczym będzie miało to wpływ na polski sektor bankowy. Decydujące znaczenie ma znaczący udział kapitału zagranicznego, pochodzącego z państw strefy euro, które może skutkować przejściem nadzoru z poziomu krajowego na poziom unijny, czyli przez Europejski Bank Centralny. Należy zwrócić uwagę również na korzyści płynące z jednolitego nadzoru tj., integracja rynków finansowych czy większy dostęp do informacji. Ustanowienie jednolitego mechanizmu nadzoru poprzez nawiązanie "bliskiej współpracy" będzie wiązało się z kosztami dla Polski nie tylko finansowymi ale również z utratą niezależności przez krajowy nadzór.

Ważnym elementem unii bankowej związanej z poprawą stabilności europejskiego systemu bankowego jest jednolity mechanizm restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji

banków. Stanowić może on ważny czynnik ograniczający ryzyko podejmowane przez banki co za tym idzie zwiększyć ich stabilność. Uczestnictwo w tym mechanizmie dla Polski będzie skutkowało koniecznością opłacania składek na fundusz restrukturyzacyjny.

Brak systemu gwarantowania depozytów na poziomie unii bankowej należy uznać to za jej istotną niespójność. Istotne zagrożenie dla Polski może mieć odpływ depozytów z gospodarek postrzeganych jako mniej stabilne takich jak nasz kraj, do krajów o większej stabilności.

Najważniejszym wyzwaniem dla Polski jest w przyszłości wejście do strefy euro. Utworzenie unii bankowej może wpłynąć na wzrost atrakcyjności wejścia do eurolandu z perspektywy Polski jako kraju, który zostanie jego członkiem i nabędzie pełna prawa.

Mając na uwadze powyższe argumenty należy zdecydowanie stwierdzić, iż przystąpienie Polski do unii bankowej będzie miało istotny wpływ na wzmocnienie i konkurencyjność polskiego sektora bankowego poprzez finansowanie inwestycji przedsiębiorstw jak również gospodarstw domowych.

Bibliografia.

Ekonomiczne wyzwania integracji Polski ze strefą euro, 2014 Kosior A., Rubaszek M (red.) NBP, Warszawa

Europejska unia bankowa, Zaleska M.(red.), 2015,DIFIN, Warszawa

Hryckiewicz A., Pawłowska M., 2013, *Czy nowy nadzór spełni swoje zadanie? Zmiany w nadzorze finansowym w Europie oraz ich konsekwencje dla Polski*, Materiały i Studia, Zeszyt 289, NBP, Warszawa

Konsekwencje przystąpienia Polski do Unii Bankowej, 2014, Lepczyński B. (red.), IBnGR, Gdańsk

Kwaśniak W., 2012, *Unia bankowa - skutki dla UE, strefy euro i dla Polski. Skutki dla polskiego systemu bankowego i polskiej gospodarki po wprowadzeniu unii bankowej*, Zeszyt BRE Bank - CASE Nr 123/2012, Warszawa

Pawłowicz L., 2013, *Unia bankowa - sukces czy klęska jednolitego rynku usług finansowych*, Zarządzanie i Finanse, Journal of Management and Finance, 2/1

Szpringer Z., 2013, *Unia bankowa*, Infos nr 8, Biuro Analiz Sejmowych

Unia bankowa, Zaleska M. (red.), 2013, DIFIN, Warszawa

Van Rixtel A., Gasperini G., 2013, *Financial crises and bank funding: recent experience in the euro area*, BIS Working Papers, No 406

Waliszewski K., 2013, *Koncepcja unii bankowej - szanse i zagrożenia dla sektora banków komercyjnych w Polsce*, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, Poznań

Akty prawne.

Rozporządzenie Rady (UE) Nr 1024/2013 z dnia 15 października 2013r. powierzające Europejskiemu Bankowi Centralnemu szczególne zadania w odniesieniu do polityki związanej z nadzorem ostrożnościowym nad instytucjami kredytowymi

Źródła internetowe.

Europejski Bank Centralny www.ecb.europa.eu (dostęp: 18.02.2016)

Spis tabel.

Tabela 1. Dochody i wydatki jednolitego funduszu restrukturyzacji uporządkowanej likwidacji.

Tabela 2. Banki, które mogłyby znaleźć się pod bezpośrednim nadzorem EBC w przypadku podjęcia przez Polskę bliskiej współpracy w ramach SSM (według danych za 2015 rok)

Spis rysunków.

Rysunek 1. Liczba banków, które znajdują się pod bezpośrednim nadzorem EBC w poszczególnych krajach strefy euro oraz ich udział w całkowitej liczbie banków funkcjonujących w danym kraju

Rysunek 2. Kapitał zagraniczny w polskim sektorze bankowym

Rysunek 3. Pochodzenie kapitału zagranicznego w polskim sektorze bankowym